

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง การประเมินพฤติกรรมสุขภาพประชาชนในการใช้ส้วมสาธารณะในสถานบริการน้ำมัน
เชื้อเพลิงที่ถูกต้อง ทศนคติและการรับรู้ต่อโครงการพัฒนาส้วมสาธารณะไทย

ของ

ชื่อ นายวิรุท นนสุรัตน์

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข ระดับ ปฏิบัติการ

ตำแหน่งเลขที่ 700

กลุ่มงาน/ฝ่าย พัฒนอนามัยสิ่งแวดล้อม

สำนัก/กอง/ศูนย์ ศูนย์อนามัยที่ 3
กรมอนามัย

เพื่อขออนุมัติตัวบุคคลแต่งตั้งให้ดำรง

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข ระดับ ชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 700

กลุ่มงาน/ฝ่าย พัฒนอนามัยสิ่งแวดล้อม

ศูนย์อนามัยที่ 3
กรมอนามัย

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1. ชื่อผลงานเรื่อง การประเมินพฤติกรรมสุขภาพประชาชนในการใช้ส้วมสาธารณะในสถานบริการน้ำมัน
เชื้อเพลิงที่ถูกต้อง ทศนคติและการรับรู้ต่อโครงการพัฒนาส้วมสาธารณะไทย

2. ระยะเวลาการดำเนินงาน เดือน พฤศจิกายน 2554- กันยายน 2555

3. สรุปเค้าโครงเรื่อง

3.1 หลักการและเหตุผล

ส้วม นับได้ว่าเป็นสถานที่ที่คนเข้าไปใช้เพื่อขับถ่ายของเสียออกจากร่างกายแต่ขณะเดียวกันส้วมสาธารณะส่วนใหญ่ก็เป็นสถานที่ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคด้วยเช่นกัน เนื่องจากมีประชาชนเข้าไปใช้บริการเป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละคนมีภาวะสุขภาพที่ไม่เท่ากัน บางคนเป็นพาหะ หรือ บางคนมีความไวในการติดเชื้อไม่เท่ากัน ดังนั้นส้วมมีความสำคัญในแง่ของการควบคุมโรคติดต่อจากสิ่งขับถ่ายที่ออกจากร่างกายของมนุษย์ได้แก่ อุจจาระ ปัสสาวะและของเสียอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับสุขอนามัยของประชาชนโดยตรงในเรื่องของเหตุรำคาญ เช่น ไม่เกิดกลิ่นเหม็น ไม่เกิดภาพที่ไม่เจริญตา และไม่เป็แหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรคที่สามารถเข้าสู่ร่างกายของมนุษย์ได้ เช่น โรคคอหิวตักโรค โรคบิด โรคไทฟอยด์ โรคพยาธิลำไส้ต่างๆ

ส้วมสาธารณะที่ดีต้องคำนึงถึงสถานที่ตั้ง บริเวณภายนอกและภายในห้องส้วม การดูแลเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย และความสวยงามก็มีส่วนดึงดูดความต้องการให้ผู้มาใช้บริการเกิดความประทับใจ และเกิดภาพลักษณ์ที่ดี และเพื่อเป็นการลดการระบาดของโรค ส้วมสาธารณะต้องมีมาตรฐาน 3 เรื่อง คือ ความสะอาด ความพอเพียง และความปลอดภัย

โครงการพัฒนาส้วมสาธารณะไทย ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบันมีภาคีเครือข่ายซึ่งเป็นแนวร่วมในการพัฒนามากมาย อีกทั้งยังมีสุดยอดส้วมระดับประเทศกว่า 100 แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาของพื้นที่ใกล้เคียง จากการพัฒนาส้วมที่เน้นความสะอาด เพียงพอ และปลอดภัยนี้ ทำให้ประชาชนได้ใช้บริการส้วมที่มีคุณภาพมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีการทำให้ส้วมเหล่านี้สะอาด ยังคงเป็นภาระหนักของเจ้าของสถานที่หรือสถานบริการนั้นๆอยู่ ถึงแม้กรมอนามัยจะทำการรณรงค์ให้ประชาชนมีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง ควบคู่ไปกับการดำเนินงานการพัฒนาส้วมสาธารณะไทยมาโดยตลอด แต่ปัญหาในเรื่องความสะอาดและพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ไม่ถูกต้องยังคงมีอยู่มาก ซึ่งสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นอีกหนึ่ง Setting ของส้วมสาธารณะที่ต้องได้รับการพัฒนา และจากผลการดำเนินงานพัฒนาส้วมสาธารณะตามเกณฑ์มาตรฐานกรมอนามัยระดับเขต ปี 2554 ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (HAS) ร้อยละ 50 และกว่าร้อยละ 14 ไม่ผ่านเกณฑ์เรื่องความสะอาด ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาส้วมสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การประเมินพฤติกรรมสุขภาพประชาชนในการใช้ส้วมสาธารณะในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ถูกต้อง ทศนคติและการรับรู้ต่อโครงการพัฒนาส้วมสาธารณะไทย เพื่อทำการประเมินพฤติกรรมการใช้ส้วมของประชาชน ทศนคติและการรับรู้ต่อโครงการฯ ของประชาชน และใช้เป็นแนวทางกำหนดการพัฒนาส้วมสาธารณะต่อไปในอนาคต

3.2 บทวิเคราะห์

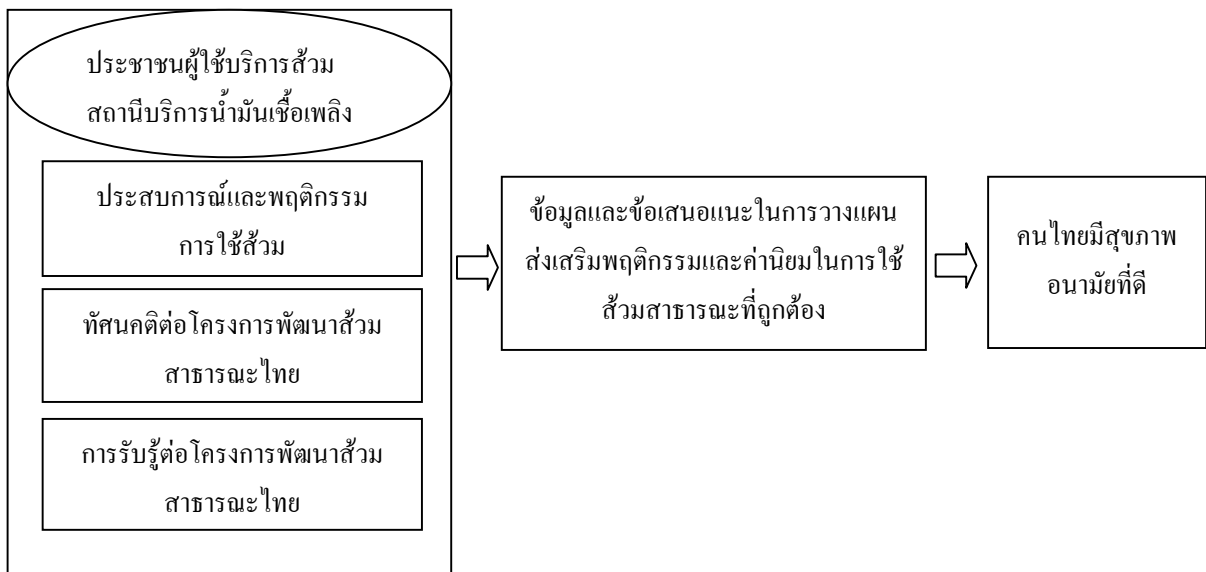
การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องให้กับประชาชน เป็นเป้าหมายหลักของการสร้างเสริมสุขภาพที่ดี นอกเหนือจากการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพแล้ว เพราะการที่ประชาชนจะมีสุขภาพที่ดีนั้น สิ่งสำคัญที่สุดแล้วคือต้องเริ่มจากตัวเองก่อน แล้วจึงส่งต่อไปยังผู้อื่น ประชาชนส่วนใหญ่แม้จะมีความรู้มาก แต่มักไม่ปฏิบัติตาม อันจะเห็นได้จากส้วมสาธารณะที่มีให้บริการในที่สาธารณะทั่วไป โดยเฉพาะสถานบริการ น้ำมันเชื้อเพลิง มักจะไม่ผ่านมาตรฐานความสะอาด เพียงพอและปลอดภัยของกรมอนามัย ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัด ในการควบคุมดูแลรักษาความสะอาดและผู้ใช้บริการมีจำนวนมาก ซึ่งพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ไม่ถูกต้องนี้อาจ เป็นข้อบ่งชี้ได้ถึงพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องอื่นๆ ของประชาชนในปัจจุบันจนเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และส่งผลต่อสุขภาพทั้งกายและใจได้

ทัศนคติและการรับรู้ต่อโครงการส้วมสาธารณะไทยของประชาชน เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งต่อการพัฒนา ส้วมสาธารณะในอนาคต เนื่องจากประชาชนที่มีพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ถูกต้องจะช่วยให้การพัฒนาส้วม สาธารณะเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในอนาคต

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

1. ประสานงาน ชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง
2. ทำการสอบถามเรื่องพฤติกรรมการใช้ส้วมที่ถูกต้อง ทัศนคติ และการรับรู้ต่อโครงการพัฒนาส้วมสาธารณะ ไทยของประชาชนผู้ใช้บริการส้วมในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
3. รวบรวมข้อมูล ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูล
4. จัดทำรายงานสรุปผลการศึกษา

กรอบแนวคิด



3.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- สถานการณ์พฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในการใช้ส้วมสาธารณะในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการวางแผนส่งเสริมพฤติกรรมและค่านิยมในการใช้ส้วมที่ถูกต้องให้กับประชาชนทั่วไป

3.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- รายงานผลการศึกษาเรื่อง การประเมินพฤติกรรมสุขภาพประชาชนในการใช้ส้วมสาธารณะในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ถูกต้อง ทักษะคิดและการรับรู้ต่อโครงการพัฒนาส้วมสาธารณะไทย
- คู่มือแนวทางการพัฒนาส้วมสาธารณะ

(ลงชื่อ)

(นายวิรุท นนสุรัตน์)

ผู้เสนอแนวคิด

วันที่ / /